

TRANSFORMATIV INNOVATIONSPOLITIK I PRAKTIKEN

PRAKTIKERNÄRA OCH NÄTVERKSBYGGANDE KOMPETENSUTVECKLING FÖR STRATEGISK PROGRAMUTVECKLING

INTRODUKTION

Utvecklingen av samhället mot ökad ekologisk och social hållbarhet kommer att kräva radikala förändringar i grundläggande sociala och tekniska system på regional, nationell och global nivå. En sådan utveckling innefattar en kombination av små och stegvisa förändringar i kombination med radikala och storskaliga förändringar i grundläggande socio-tekniska system. Dessa omställningsprocesser ("sustainability transitions") öppnar för industriell förnyelse och hållbar ekonomisk framgång för dem som bidrar till globala lösningar, samtidigt som de riskerar att slå undan benen på företag, regioner och länder som inte hinner med i utvecklingen.

Omställning mot hållbarhet förändrar därmed förutsättningarna för innovationspolitiken. Det är inte längre tillräckligt att "bara" stimulera innovation, utan en ny riktning behöver stakas ut. En ny "transformativ" innovationspolitik kräver andra verktyg och en förnyad praktik i regioner och på nationella myndigheter och departement. För att förstå, hantera och fullt ut utnyttja denna förändring krävs ny kunskap och ett gemensamt språk kring innovation och hållbar omställning, forum för diskussion, samarbete och koordinering mellan myndigheter, departement och regionala omställningsaktörer samt en ökad förståelse för hur olika typer av insatser kompletterar, överlappar eller i värsta fall motarbetar varandra.

Chalmers initiativ för innovation och hållbarhetsomställningar (CIIST) och Vinnovas kunskapsplattform för transformativ innovationspolitik (STIPP) erbjuder en praktikernära och nätverksbyggande kurs där ansvariga för strategisk programutveckling och -utvärdering vid departement, myndigheter och regioner får möjlighet att i dialogform utveckla sina kunskaper om transformativ innovationspolitik i praktiken. Kursen är framtagen i samverkan med Västra Götalandsregionen, Energimyndigheten och Vinnova.

LÄRANDEMÅL

Stärka handläggare och analytikers förmåga att

- förstå vad ett transformativt perspektiv på innovationspolitik innebär och hur det skiljer sig från andra etablerade perspektiv;
- analysera sin egen roll och sina innovationspolitiska verktyg i relation till andra aktörers roller och verktyg i ett regionalt, nationellt och globalt sammanhang;
- vidareutveckla olika innovationspolitiska verktyg och anpassa dem till transformativa mål; samt
- initiera, genomföra och utvärdera program, strategiska planer och olika typer av verktyg i syfte att understödja en transformativ agenda.

PROJEKTUPPGIFT

- Utifrån ett transformativt perspektiv utforma, föreslå eller utvärdera ett program, en strategisk plan, ett verktyg eller en process med koppling till den egna verksamheten.
- Idealt så skall det finnas ett upplevt utvecklingsbehov eller en utmaning kopplat till uppgiften som grundar sig i deltagarens eller organisationens egen verksamhet.
- Projektuppgiften kan genomföras i grupp eller enskilt och deltagaren kommer att paras ihop med en akademisk handledare för vidare och mer djupgående diskussioner utanför de schemalagda tiderna.

MÅLGRUPP

Ansvariga för strategisk programutveckling och verksamhetsutveckling vid nationella myndigheter, departement och regioner med ett tydligt omställningsuppdrag.

ANTAL

Max 15 st

SPRÅK

Svenska

TID

05 maj | 18:00 – 21:30 | Introduktion

06 maj | 08:30 – 17:00 | Block 1 – Block 2

07 maj | 08:30 – 16:00 | Block 3 – Block 4

10 sep | 10:00 – 16:00 | Block 5

PLATS

Göteborg, Johanneberg Science Park, Challenge Lab

TRANSFORMATIV INNOVATIONSPOLITIK I PRAKTIKEN

PRAKTIKERNÄRA OCH NÄTVERKSBYGGANDE KOMPETENSUTVECKLING FÖR STRATEGISK PROGRAMUTVECKLING

BLOCK 1

**Backcasting och experimenterande samverkan:
Ett verktyg för att organisera effektiva samarbeten för
lärande och transformation – Professor John Holmberg**

Efter tillfället skall deltagarna bättre förstå vilka övergripande mål som är viktiga för deras verksamhet (t.ex. Agenda 2030, Sveriges klimatlag) och vad dessa mål har för betydelse för hur de behöver arbeta transformativt och integrativt. De skall ha tillgodosett sig en förståelse av när ett experimenterande arbetssätt kan vara gynnsamt och hur ett sådant kan designas och genomföras. Deltagarna kommer att känna till och förstå vilka verktyg som kan vara användbara i en backcasting-process, t.ex. verktyg för att leda tillsammans med andra och att leda sig själv.

BLOCK 3

**Verktyg för analys av transformativa styrmedel
– Professor Björn Sandén**

Efter tillfället skall deltagarna ha sådan kunskap om teoretiska modeller av förändring av samhällssystem att de kan analysera var insatser behövs för att uppnå transformativa mål och möjliga konsekvenser av olika åtgärder. Särskild tonvikt läggs på effekter av alternativa politiska styrmedel, från visioner och nätverksbyggande till FoU och marknadsskapande åtgärder. Vi diskuterar nationella och regionala aktörers möjlighet att påverka utvecklingen av system utsatta för en stor mängd globala och lokala krafter.

BLOCK 2

**Innovationssystem och policymix: En användbar
begreppsapparat för att förstå den egna kontexten
– Docent Hans Hellsmark**

Efter tillfället skall deltagarna ha tillgodosett sig grundläggande begrepp kring ett transformativt perspektiv som "radikal" respektive "inkrementell innovation", "innovationssystem", "regim" och "formativ fas" på en tillräcklig nivå för att göra en djupare analys av sin egen verksamhet och de innovationspolitiska verktyg som de har tillgång till. Deltagarna kommer utveckla sin förståelse för hur olika policyinstrument samverkar, dess konsekvenser för innovation och omställning och hur olika insatser från olika aktörer kan behöva komplettera varandra.

BLOCK 4

**Effektlogik: Utvärdering och uppföljning av
programinsatser – Professor Anna Bergek**

Efter tillfället skall deltagarna erhållit en grundläggande förståelse av olika begrepp och metoder som används vid utvärdering av programinsatser och av olika utvärderingars funktion och syfte, samt, baserat på detta, kunna reflektera över olika utvärderingars roll och utformning i transformativa programinsatser.

BLOCK 5

**Presentation av utvecklade verktyg, processer och
programutformning**

INFORMATION OCH ANMÄLAN

Hans Hellsmark
hans.hellsmark@chalmers.se
031-772 8160

Sista dag för anmälan är 10 april.

Kursen är avgiftsfri.

Endast logi och kost utanför schemalagd tid tillkommer.
Utebliven närvaro faktureras.

www.chalmers.se/ciist
www.stippsweden.com